

afgiftekantoor
2200 Herentals 1
Wettelijk Depot
B.D.54.073

België - Belgique
PB
2200 Herentals 1
P409301

maandelijks clubtijdschrift

192

oktober 2022

verantwoordelijke uitgever
Kapittelbossen 9 – 2200 Herentals

Numismatica Herentals EGMP
redactie Rudy Dillen

Bestuur

Rudy Dillen	voorzitter - secretaris - penningm. - redacteur 0471-329179 rudy.dillen@telenet.be
Koen De Pooter	veilingmeester - waardebepalingen 0473-556266 koen.de.pooter@telenet.be
Frank Lippens	bibliothecaris - webmaster - archivaris 0475-552400 frank.lippens1@skynet.be

Numismatica Herentals

rekeningnummer	BE43 0014 2061 3601 - GEBABEBB
lidgeld-2023 16 €	lidmaatschap Numismatica Herentals EGMP (24 € voor EGMP-leden in het buitenland)
12 €	lokaal lidmaatschap Numismatica Herentals = enkel voor leden van andere EGMP-afdelingen (15 € voor EGMP-leden in het buitenland)
1 €	éénmalig daglidmaatschap voor nieuwe bezoekers
gratis	voor -18 jaar, vergezeld van een volwassen lid
50% korting	op het lidgeld, voor houders van een vrijetijdspas
aangesloten bij	Europees Genootschap Munt- en Penningkunde
website	www.numismatica-herentals.be

clubactiviteit op 2e zondag van de maand, zaal St-Antonius, 8.30-12u

zondag 9 oktober 2022

13 nov - 11 dec 2022 / 8 jan 2023

cover: in 2020 werd te Maaseik een zeldzame ecu d'or à la croisette gevonden van François I, Franse koning van 1515 tot 1547. De voorzijde toont het gekroonde wapenschild van Frankrijk met de drie lelies. Daaronder de letter B van het munthuis te Rouen, omschrift: * FRANCISCVS : DEI : GRA : FRANCORVM ♥ REX. Op de keerzijde een kort recht glad kruis in een 13 lobbig veelpas met blaadjes aan de binnenhoeken, tekst: + XPS : VINCIT : XPS : REGNAT : XPS ♥ IMPERAT. (zie artikel)

Lidgeld 2023

Clubnieuws

We melden u dat, ingevolge hogere papier-, druk- en portkosten, het EGMP het lidgeld voor 2023 heeft aangepast. Dank voor uw begrip!

Het lidgeld-2023 voor **binnenlandse leden** bedraagt dan **16 euro**, indien reeds aangesloten bij een andere EGMP-afdeling: nog slechts 12 euro.

Het lidgeld-2023 voor **buitenlandse leden** bedraagt dan **24 euro**, indien reeds aangesloten bij een andere EGMP-afdeling: nog slechts 15 euro.

Wij vragen u vriendelijk om het lidgeld-2023 al spontaan over te maken, aub. Vanaf november vindt u ook een overschrijving in uw tijdschrift om hieraan te voldoen.

6e Zomerbeurs: save the date!

Noteer alvast: na de zeer positieve ervaring van de afgelopen 5e Zomerbeurs voor **Verzamelaars** van 14 aug ll. hebben de 3 organiserende verenigingen in een recente evaluatievergadering, afgesproken om te gaan voor een 6e editie. Deze zal ook weer doorgaan op de noordzijde van de Herentalse Grote Markt en in zaal 't Hof op **zondag 13 augustus 2023**.

MY KIDNAPPERS RETURNING ME BACK

after listening to me, talking about COINS, for 2 hours ...

Eindactiviteiten

zondag 9 oktober 2022

11.15u **Trekking van de jeugdtombola**
munt + biljet + muntenset

gratis lootje voor -18 jaar
altijd-prijs!

11.20u **Aanwezigheidstombola**

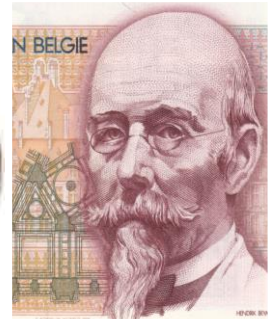
gratis voor alle aangesloten leden

- * zilveren 10 euro, Mickey & La France - Frankrijk 2018
- zilveren 5 kronor, Gustaf VI Adolf - Zweden 1966
- * zilveren 50 escudos, 500 jaar Pedro A. Cabral - Portugal 1968
- * biljet 200 nuevos pesos, José Enrique Rodo - Uruguay 1986

11.25u **Trekking lootjestombola**

1 € = 1 lootje 5 € = 6 lootjes

- * gouden 20 francs, Leopold Premier - België 1865
- * zilveren one dollar, XXIII Olympiade L.A. - USA 1983
- zilveren 5 francs, Leopold II - België 1876
- zilveren 5 shillings, Elizabeth II Regina - Zuid-Afrika 1957
- zilveren 1.000 esc, 500j Tratado de Tordesilhas - Portugal 1994
- zilveren 1 dollar, Centenaire de Regina - Canada 1982
- zilveren 500 frank, Europalia '93 Mexico - België 1993
- * biljet 100 frank, Hendrik Beyaert - België 1978

met telkens een lekkere fles Solatio Rouge, Pays d'Oc - Frankrijk, 2019

11.30u **Start van de clubveiling**

tijdig biednummer afhalen!

Oplossing muntenpuzzel

medaille prins Albert van Monaco

Tijdens de afgelopen clubactiviteit van 11 september vonden we **34** invulstrookjes in onze rode puzzelbox. Alle deelnemers hadden het te vinden sleutelwoord correct: **MONTE CARLO**. Als schiftingsvraag moest een schatting gemaakt worden van het aantal goede antwoorden (34). Dit leverde ons 2 winnaars op: **Emy Govaerts** uit Wijnegem en **Danny Nuyts** uit Geel. Beiden ontvingen uit handen van puzzelbedenker Leopold Verbist de zilveren prijsmunt met een lekkere fles wijn.

Proficiat Emy en Danny! Met dank aan alle deelnemers!

vragen

antwoorden

1. In welk jaar werd deze medaille geslagen? **2014**
2. In welk jaar werd prins Albert geboren? **1958**
3. Wat is de familienaam van de prins? **Grimaldi**
4. Hoe heette zijn moeder? **Grace Kelly**
5. Hoe heet zijn echtgenote? **Charlene Wittstock**
6. Hoeveel kinderen heeft hij met deze vrouw? **2**
7. In welke discipline deed hij mee aan de Olympische Spelen? **Bobslee**
8. Wat betekent *MonacoPhil*? **postzegelbeurs in Monte Carlo**
9. Wie is de graveur van deze medaille? **Beni Debacker**
10. Welk bedrijf sloeg deze medaille? **Mauquoy Medal Cy**

70 mm, 122 g brons, atelier Mauquoy Medal Company
Medaille in opdracht van MonacoPhil(atelie), 2014

Vz: Kijkend naar rechts prins Albert van Monaco, links naast de hals het logo van de graveur Beni Debacker: , tekst rondom: S.A.S. Le Prince Albert II de Monaco

Kz: Tekst in drie lijnen, bovenaan EXPOSANT, midden in het logo: Club de / Monte-Carlo, onderaan MonacoPhil

Het vorstendom Monaco

Het is een dwergstaat aan de Middellandse Zee met een oppervlakte van 2,03 km² en 40.000 inwoners. Er wonen meer buitenlanders dan Monegasken. Van de inwoners is 17 % Monegask; 28 % Frans en van de overige 55 % is een belangrijk deel Italiaan. Het is een mondaine badplaats en een belastingparadijs. Het heeft een casino, een jaarlijkse Grand Prix in het Formule 1-autoracen en een eigen voetbalclub AS Monaco.

Monaco is geen lid van de Europese Unie, maar heeft wel de euro als munteenheid. Het is wel lid van de Raad van Europa en maakt ook deel uit van het Schengengebied.

Geschiedenis

De Rots van Monaco

Het huidige Monaco begon als kolonie van de Republiek Genua toen in 1215 een fort op de Rots van Monaco werd gebouwd. In 1297 nam François Grimaldi, vermomd als franciscaner monnik (Monaco in het Italiaans, een toevalligheid), het fort in en sindsdien wordt het gebied bestuurd door het Huis Grimaldi.

Om nieuwe inkomsten te genereren besloot prins Charles de 3de om de wijk Monte Carlo opnieuw in te richten. In 1863 opende het Monte Carlo Casino zijn deuren en een jaar later het Hôtel de Paris. In 1868 werd een treinverbinding geopend waardoor het een populaire toeristische bestemming werd.

In 1949 besteeg Reinier III de troon. Hij trouwde in 1956 met de Amerikaanse actrice Grace Kelly. Dit gaf het staatje internationale bekendheid. In de jaren '70 en '80 vond een ware bouwwoede plaats en werd het land volgebouwd met flatgebouwen. Ook werd de wijk Fontvieille door landaanwinning aangelegd. Monaco werd een dure stad om te wonen en moeilijk betaalbaar voor de oorspronkelijke Monegasken.

Prins Albert van Monaco, familie Grimaldi

Prins Reinier III (°1923 †2005) en Grace Kelly (°1929 †1982) waren een voorbeeldig koppel. Maar hun kinderen bakten het bruin. Ze hadden 3 kinderen: Caroline (°1957), Albert (°1958) en Stéphanie (°1965).

Caroline trouwde in 1978 met de Parijse playboy Philippe Junot, tegen de wil van haar ouders. Dat huwelijk hield maar 2 jaar stand. In 1983 hertrouwde ze met de Italiaan Stefano Casiraghi en kregen 3 kinderen. In 1990 verongelukte Casiraghi bij een ongeval met een speedboot. In 1999 hertrouwde ze met de Duitse prins Ernst August van Hannover. Ze kregen één dochter. Sinds 2009 is het paar niet meer samen.

Charlene Wittstock en prins Albert van Monaco

Albert bleef lang vrijgezel. Hij deed 5 keer mee aan de Olympische Winterspelen als bobsleeër. Hij zette wel stevig de bloemetjes buiten. Hij erkende 2 buitenechtelijke kinderen maar er zijn nog 2 vaderschapsclaims die heeft hij niet erkende. Hij liet wel een wet goedkeuren dat buitenechtelijke kinderen niet troongerechtigd zijn. Hij trouwde in 2011 met de Zuid-Afrikaanse Olympische zwemster Charlene Wittstock waarmee hij ondertussen een tweeling heeft.

Stéphanie staat bekend als het enfant terrible van het vorstendom. Ze had vele affaires. Ze trouwde in 1995 met haar bodyguard Daniel Ducruet

waarmee ze toen al 2 kinderen had. In 1996 scheidde ze naar aanleiding van een serie gepubliceerde bezwarende foto's. In 1998 kreeg ze nog een kind maar er werd niet meegedeeld wie de vader is. In 2003 hertrouwde ze met de Portugees Adans Lopes Peres maar dat huwelijk is in 2004 alweer ontbonden.

Club de Monte-Carlo en MonacoPhil

De *Club de Monte-Carlo de l'Elite de la Philatélie* werd opgericht in 1999 door prins Reinier III. Lidmaatschap is beperkt tot instellingen en 100 geprivilegieerden. Zijn hoofdkwartier is in het *Musée des Timbres et des Monnaies de Monaco* in Fontvieille dat opende in 1996 en toegankelijk is voor iedereen.

Om de 2 jaar organiseert het museum een internationale postzegel-tentoonstelling *Monacophil*, de laatste in 2019. Sinds 2008 organiseert het museum ook om de 3 à 4 jaar een internationale numismatische tentoonstelling. Daarnaast zijn er ook nog tijdelijke tentoonstellingen over postzegels of munten.

In het museum staat o.a. de schroefpers “à tête de lion” gebruikt in 1837-38 voor het slaan van de toenmalige munten van Monaco 5 fr, 1 dc, 5 ct.

Bibliografie

Wikipedia, *Monaco*, <https://nl.wikipedia.org/wiki/Monaco>

Wikipedia, *Reinier II van Monaco*,

[https://nl.wikipedia.org/wiki/Reinier III van Monaco](https://nl.wikipedia.org/wiki/Reinier_III_van_Monaco)

Wikipedia, *Caroline van Monaco*,

[https://nl.wikipedia.org/wiki/Caroline van Monaco](https://nl.wikipedia.org/wiki/Caroline_van_Monaco)

Wikipedia, *Albert II van Monaco*,

[https://nl.wikipedia.org/wiki/Albert II van Monaco](https://nl.wikipedia.org/wiki/Albert_II_van_Monaco)

Wikipedia, *Stéphanie van Monaco*,

[https://nl.wikipedia.org/wiki/Stéphanie van Monaco](https://nl.wikipedia.org/wiki/Stéphanie_van_Monaco)

Wikipedia, *Club de Monte-Carlo*,

[https://en.wikipedia.org/wiki/Club de Monte-Carlo](https://en.wikipedia.org/wiki/Club_de_Monte-Carlo)

Musée des Timbres et des Monnaies, <https://www.mtm-monaco.mc>

Muntvondst van een ecu d'or à la croisette van koning François I Rouen, c.a. 1541-1545, z.j. (eerste type).

Begin november 2020 werd er op een akker in Maaseik een zeldzame gouden munt gevonden van François I van Frankrijk (1494-1547), koning van Frankrijk van 1515 tot aan zijn dood in 1547. Het is een ecu d'or à la croisette geslagen in de periode 1541-1545 in Rouen.

Voorzijde: gekroond wapenschild van Frankrijk met drie lelies. Onder het wapenschild de letter B van het munthuis te Rouen. Omschrift: (stralende zon) FRANCISCVS : DEI : GRA : FRANCORVM ♥ REX, 'François met Gods gratie koning van Frankrijk'. Onder de 15de letter (R) een parel, het *geheim* teken voor Rouen. Het hartje is het muntteken van de directeur van het munthuis, Guillaume de Houpeville, door hem gebruikt in Rouen tot 1545.

Keerzijde: centraal een kort recht glad kruis (punt in het midden), geplaatst in een 13 lobbige veelpas met aan de binnenhoeken evenveel blaadjes. Omschrift: + XPS : VINCIT : XPS : REGNAT : XPS ♥ IMPERAT. Wat zoveel wil zeggen als: 'Christus de redder overwint, Christus de redder regeert, Christus de redder heerst'.

Onder de 15de letter (G, maar moeilijk te zien op de gevonden munt) een parel, het *geheime* teken voor Rouen. Het hartje, als muntteken van Guillaume de Houpeville, door hem gebruikt in Rouen tot 1545.

Specificaties Muntheer: François I, koning van Frankrijk, 1515-1547, denominatie: écu d'or à la croisette (1ste emissie), muntplaats: Rouen (F), muntteken: B, muntmeester: Guillaume de Houpeville (tot 1545), zonder jaartal, geslagen in de periode na 19 maart 1541 tot 1545, metaal: goud, massa: 3,31g, diameter: 24,5mm.

Literatuur: Jean Duplessy 889 en Stéphan Sombart Sb 4878.

François I van Frankrijk, enige zoon van Karel van Angoulême (1459-1496) en Louise van Savoye (1476-1531), werd geboren in Cognac op 12 september 1494 en overleed in het Kasteel van Rambouillet op 31 maart 1547. Hij werd in 1515 tot koning van Frankrijk gekroond te Reims en was dit tot aan zijn dood in 1547. Zijn oudere zuster, Margaretha van Valois (1492-1549) werd koningin van Navarra.

Hij huwde tweemaal en had zeven kinderen, allen uit zijn eerste huwelijk in 1514 met Claude van Frankrijk (1499-1524). Zijn 2de huwelijk in 1530 met Eleonora van Habsburg

(1498-1558) bleef kinderloos. Zijn zoon Hendrik II (1519-1559) volgde hem op als koning van Frankrijk. François I van Frankrijk stierf waarschijnlijk aan een bloedvergiftiging in combinatie met nierfalen en ligt begraven in de Kathedraal van Saint-Denis te Parijs.

Bibliografie

WIKIPEDIA: François I van Frankrijk (1494-1547).

SOMBART = Stéfhan Sombart, *Franciæ IV, catalogue des monnaies royales françaises de François I à Henri IV (1540-1610)*, Les Cheval-légers, Parijs, 1997.

DUPLESSY = Jean Duplessy, *Les monnaies royales françaises de Hugues Capet à Louis XVI*, Maison Platt, Paris, 1999.

Atmikes.be: François I, ecu d'or à la croisettes, Rouen, z.j. ca 1541-1545.

Foto's: Nico Smeets, Rocky Grispen (bewerking) en Wikipedia.
Met dank aan Hendrik De Backer en Nico Smeets.

Deze munt werd geregistreerd en ingevoerd bij de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) van de Vlaamse overheid, dit zoals de wet het voorziet onder het meldingsnummer 6194. Vondstnummer 9308.

Datum vondst: 3-11-2020. Melding op 23-1-2021. **Arnaud Grispen**

Een merkwaardige munt

Ronny Martens

Verzamelaars van moderne munten zullen wel al ondervonden hebben dat de ontwerpers van munten en penningen niet altijd goed op de hoogte zijn van het thema dat ze moeten uitbeelden. Hieronder een dergelijk frappant geval waarbij de ontwerper best iets meer tijd mocht gestoken hebben in de studie van het onderwerp of het raadplegen van een specialist.

De munt werd geslagen voor de Cook Eilanden, een eilandengroep in de Stille Oceaan die tot het Britse Gemenebest behoort. Die eilandstaatjes hebben meestal geen belangrijke economische activiteit waar ze rijk van kunnen worden; een van hun bronnen van inkomsten is het slaan van herdenkingsmunten (die niet altijd van een even goede smaak getuigen) die dan een stuk boven de nominale waarde aan verzamelaars verkocht worden. Het slaan van die munten wordt meestal uitbesteed want die landen hebben geen eigen muntslag. Dit exemplaar dateert van 2008 en herdenkt Nicolaus Copernicus.

Op de voorzijde (zijde waar de waarde op vermeld staat, hier 5 dollars) is de beeldenaar van koningin Elisabeth II – het hoofd van het Britse Gemenebest – afgebeeld. Dit is op zich al merkwaardig want normaal is de beeldenaar van de Queen de keerzijde en staat de waarde op de voorzijde met het thema. Kennelijk was er hier onvoldoende plaats voor. Op de keerzijde staat het eigenlijke onderwerp van de uitgave: Nicolaus Copernicus en zijn heliocentrisch systeem. Merk op dat bovenaan de naam gespeld wordt als Mikołaj Kopernik, een schrijfwijze die door Polen nogal gepromoot wordt om te benadrukken dat Copernicus geboren werd in Toruń, dat nu in Polen ligt. In documenten uit die tijd wordt de naam gespeld als Niklas Koppernigk. Waarom die spelling op een munt van de Cook Eilanden moet voorkomen is een raadsel... Onder de naam staan 1473 - 1543, zijn geboorte- en sterfjaar. Rechts is een buste van Copernicus afgebeeld waarop hij driekwart frontaal naar links staat en links het heliocentrisch planetenstelsel. Onderaan staat het jaar

van uitgifte, 2008, in een passer met daaronder nogmaals zijn naam, maar nu in de gewone Latijnse spelling: Nicolaus Copernicus.

Maar wie wat af weet van sterrenkunde en nader toekijkt, merkt dat er met deze munt verschillende zaken verkeerd zijn bij de voorstelling van het zonnestelsel op de keerzijde.

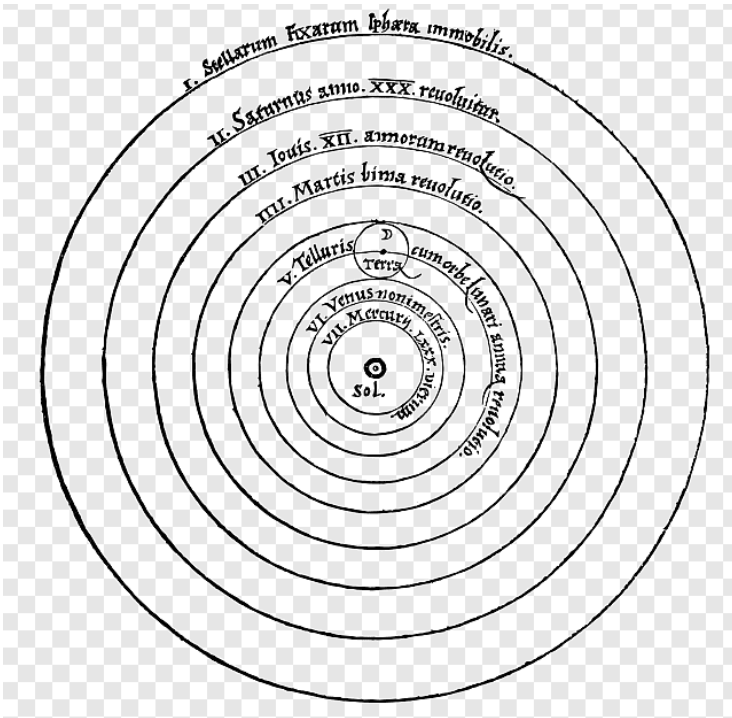
Rond de centrale zon ('Sol' – voorgesteld door een rood Swarovskikristal) zijn verschillende cirkels getekend die de banen van de planeten in het heliocentrische systeem voorstellen. Van binnen naar buiten vinden we achtereenvolgens Mercurius - Venus - Terra (Aarde) met er naast een maansikkeltje. Tot zover zou het kloppen ware het niet dat er zich op de baan van de Aarde nog een 2e planeet bevindt op ongeveer 120° in tegenwijzerzin. Een onbekende tweelingzuster van de Aarde?

De volgende cirkel is die voor de 'Asteroides', gevolgd door 'Martis'. Dat zijn twee fouten ineens: de gordel van de planetoïden ('Asteroides') bevindt zich tussen Mars en Jupiter en niet tussen de Aarde en Mars. En bovendien was die ten tijde van Copernicus nog niet gekend en kon dus niet in zijn model van het zonnestelsel opgenomen worden!

Na 'Martis' volgen Jovis (=Jupiter), Saturnus met ring, Uranus en als buitenste cirkel 'Stellarium' (de sfeer van de vaste sterren). Ook hier twee blunders: de ringen van Saturnus waren in de 15^e eeuw nog niet gekend en Uranus werd pas in 1781 ontdekt.

Kortom, deze afbeelding vertoont 2 astronomische blunders - een tweede planeet op de aardbaan en de verkeerde baan van de 'Asteroides' - en 3 historische: 'Asteroides', de ring van Saturnus en Uranus.

Waarschijnlijk was het voorbeeld voor de afbeelding van het zonnestelsel de bekende figuur van het heliocentrische systeem in *De Revolutionibus* (zie onder). Maar daar komen 'Asteroides' en Uranus natuurlijk niet voor; bovendien worden daar alleen de banen afgebeeld en, op de Aarde en het maansikkeltje na, geen planeten. En een geactualiseerde versie van het heliocentrische systeem kan het ook niet zijn: 'Asteroides' en de tweeling-Aarde blijven verkeerd en dan zou Neptunus ontbreken.

Ook de naamgeving is nogal inconsistent. Voor de latinisten onder ons: de nominatief wordt gebruikt met uitzondering van Mars en Jupiter, waar de genitief staat. En Stellarium mag dan al de naam zijn van een astronomisch computerprogramma, in *De Revolutionibus* staat Stellarum fixarum sphaera immobilis (de onbeweeglijke sfeer van de vaste sterren). Firmamentum zou hier beter op zijn plaats geweest zijn.

Kortom: om het heliocentrische systeem dat Copernicus voorstelde uit te leggen, wordt deze munt beter niet als illustratiemateriaal gebruikt...

1	11.00	16	15.00	31	10.50	46	30.00	61	6.50
2	15.00	17	10.00	32	2.00	47	7.50	62	9.00
3	-	18	20.00	33	27.00	48	5.00	63	4.25
4	50.00	19	10.00	34	1.00	49	8.00	64	14.00
5	9.00	20	7.50	35	32.00	50	1.00	65	11.00
6	12.00	21	3.50	36	3.50	51	1.00	66	1.00
7	34.00	22	12.00	37	4.25	52	1.00	67	16.00
8	13.00	23	1.00	38	2.50	53	2.25	68	7.00
9	1.00	24	18.00	39	2.25	54	-	69	1.00
10	20.00	25	11.00	40	4.00	55	-	70	3.50
11	31.00	26	10.00	41	5.00	56	2.25	71	8.00
12	7.50	27	21.00	42	5.00	57	4.75	72	8.00
13	25.00	28	12.00	43	2.25	58	4.00	73	1.00
14	3.25	29	7.50	44	12.00	59	16.00	74	39.00
15	4.25	30	20.00	45	11.00	60	10.00	75	2.75

Veilingmodaliteiten

- elk lid kan loten binnenbrengen bij Koen, de clubveilingmeester.
- deze loten moeten vergezeld zijn van een lijst in 2-voud, met naam van de inbrenger, een beschrijving van de loten en hun inzetprijs, deze lijsten worden samen gecontroleerd en afgetekend. Deze formulieren zijn te bekomen aan onze bestuurstafel, ze kunnen tevens gedownload worden van de clubwebsite: www.numismatica-herentals.be/veiling.
- elke bieder haalt tijdig vóór de veiling een biednummer af aan de tafel.
- door dit nummer duidelijk zichtbaar op te steken zal het bod automatisch verhoogd, het lot wordt toegekend aan de hoogste bieder.
- het bod wordt verhoogd als volgt:

1-5 €: +25 cent

5-10 €: +50 cent

10-50 €: +1 euro

50-100 €: +2 euro

+100 €: +5 euro

- direct na afloop van de veiling gebeurt de afhandeling met kopers en verkopers met contante betalingen.
- de veilingkosten bedragen: 5 % voor de koper, 5 % voor verkoper.
- bij gouden munten wordt geen opgeld gerekend.
- niet-verkochte loten worden gratis teruggegeven.

Veel succes!

5

11

14

15

nr	land	munt			kwal	mat	inzet	
1	Rome	Gallienus	antoninianus met geit	267-268	F	AE	1.00	
2		Victorinus	antoninianus met PAX	268-270	ZF	AE	1.00	
3		2 Romeinse munten: Probus & Constantinus			F/ZF	AE	2.00	
4	Byzantium	Arabo-Byzantijnse bronsmunt			F/ZF	AE	10.00	
5	Perzië	Sassaniden	drachme - te bepalen		F	Ag	10.00	
6	Brabant	Philips II	gigot - Maastricht	1596	F	Cu	5.00	
7		Maria-Theresia	dubbel oord - Antwerpen	1749	ZF+	Cu	10.00	
8		Maria-Theresia	1 oord - Antwerpen	1750	F	Cu	1.00	
9		Jozef II	1 oord - Brussel	1789	F	Cu	1.00	
10	Antwerpen	Napoleon	5 centimes, bezettingsmunt	1814	F	Cu	5.00	
11	België	Leopold I	1 franc, gelauwerd	1844	F	Ag	1.00	
12		Leopold I	2 centimes	1845	Pr	Cu	1.00	
13		Leopold I	5 centimes	1850	ZG	Cu	1.00	
14		Leopold II	1 franc, 2 koningen	1880 FR	Pr	Ag	1.00	
15		Leopold II	50 centimes	1886 FR	ZF	Ag	1.00	
16		Leopold II	1 centime	1899 VL	FDC	Cu	1.00	
17		Leopold II	50 centimes	1901 FR	ZF	Ag	5.00	
18		Albert I	1 frank	1910 VL	ZF	Ag	3.00	
19		Albert I	10 frank - positie B	1930 VL	Pr	Ni	10.00	
20		Albert I	20 francs - positie A	1931 FR	ZF	Ni	10.00	
21		Boudewijn I	100 frank	1950 FR	ZF	Ag	6.00	
22	Barbados	Republiek	5 dollars	1974	FDC	Ag	15.00	
23	Duitsland	Duitse Rijk	4 Reichspfennig	1923 A	Pr	Cu	5.00	
24		Duitse Rijk	5x verschillend 5 Reichsmark	1934-35	div	Ag	35.00	
25		BRD	2 mark	1951 J	Pr	CuNi	8.00	
26		BRD	10 mark, Robert Koch	1993	FDC	Ag	6.00	
27		BRD	10 euro 'Luchtvaart'	2009 D	FDC	Ag	10.50	
28	Frankrijk	Republiek	2 francs, zonder tekst - Bordeaux	1871K	F	Ag	5.00	
29	Honduras	Republiek	20 centavos	1958	ZF	Ag	3.00	
30	Italië	Lombardije	1/4 lire	1823	F	Ag	5.00	
31		Sardinië	1 centesimo	1826	ZF	Cu	5.00	
32		Toscane	5 centesimi	1859	ZF+	Cu	10.00	
33	Nederland	Willem II	1 gulden	1848	F/ZF	Ag	10.00	

19

24

27

33

35

37

40

43

nr	item	beschrijving		kw	mat	inzet
34	Vietnam	3 munten: 200 + 1.000 + 2.000 dong	2003	FDC	div	1.00
35	penningen	Herentals Tentoonstelling HPV in etui	1985	FDC	AE	3.00
36		België 'De Vlaamse Olijfberg' (Ø 30mm)		FDC	AE	1.00
37		Columbus verzilverde & genummerde penning		Pr	AE	5.00
38	insignes	VUB 2 stuks in doosje		div	div	1.00
39	token	Maria-Theresia		Pr	AE	1.00
40	draagteken	Maaseik Heilig Wammes		Pr	Fe	1.00
41	loten	Armenië: 11 verschillende munten		div	div	4.00
42		Azië: 16 munten, Taiwan, Nepal, Vietnam en Cambodja		div	div	1.00
43		Cyprus: 8 munten		div	div	1.00
44		Duitsland: 1 pfennig stukken (35 stuks) 1874-1916		div	Cu	5.00
45		Duitsland: typeverzameling van 8 stuks Weimar-periode		div	div	1.00
46		England: 3 Engelse Condor tokens 1789-1797		div	Cu	15.00
47		India: 25 munten, vanaf 1815		div	div	1.00
48	loten	Nederland: 4 VOC-duiten Zeeland		div	Cu	1.00

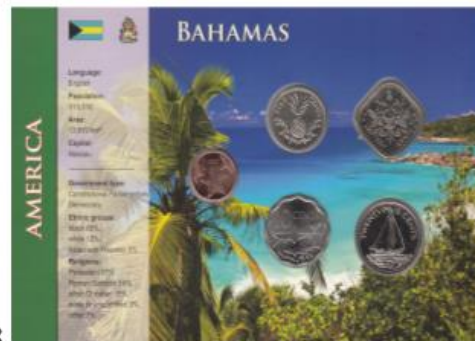
nr	item	beschrijving		kw	mat	inzet
49	loten	Nederland: 10 provinciale duiten		div	Cu	5.00
50		Pakistan: reeks van 7 munten	1977	div	div	1.00
51		Peru: 7 verschillende munten		div	div	4.00
52		Rusland: 30 munten		div	div	1.00
53		Tunesië: reeks van 9 munten		Pr	div	1.00
54		Vaticaan: 20 munten/penningen + enkele bijhorende postzegels		div	div	1.00
55		Zuid-Afrika: 30 munten		div	div	1.00
56		21 religieuze penningen		div	div	1.00
57	divers	3 lepeltjes, gemaakt van Wilhelmina zilvermunten (34g)		-	Ag	10.00
58	sets	Bahamas: 5 munten	2005-07-09	UNC	div	1.00
59		Thailand: 6 munten		UNC	div	1.00
60		Venezuela: 7 munten	2007	UNC	div	1.00
61	biljetten	België 100 francs	24-12-1909	F	papier	10.00
62		België 20 francs	24-12-1919	F	papier	5.00
63	biljetten	België 500 francs	22-06-1938	ZF	papier	10.00

56

57

58

59

nr	item	beschrijving			kw	mat	inzet
64	biljetten	België	100 francs	24-07-1941	ZF+	papier	1.00
65		België	50 francs	03-04-1956	F	papier	1.00
66		China	2 verschillende 10 yuan biljetten	1936	ZF	papier	1.00
67		Cyprus	10 pounds	01-04-1987	ZF	papier	1.00
68		Duitsland	Bielefeld 50 & 250 milj. mark	02-04-1922	ZF	papier	1.00
69		Finland	10 markkaa	1986	ZF	papier	1.00
70		Frankrijk	Assignat van 10 livres	1792, serie 10	ZF	papier	1.00
71		Nigeria	1 pound	ZD (1967)	F	papier	1.00
72		Somalië	20+50+500+1000 shillings	1989/90	F	papier	1.00
73		Spanje	100 pesetas	01-07-1925	ZF	papier	1.00
74		Zaire	5 + 50 makuta + 1 zaïre	24-06-1993	FDC	papier	1.00
75	biljetten	wereld	20 moderne biljetten		FDC	papier	1.00

72

73

div = divers **F** = fraai **ZF** = zeer fraai **Pr** = prachtig **FDC** = fleur de coin **UNC** = uncirculated
Ag = zilver **AE** = brons-koper **Fe** = ijzer **Cu** = koper **Ni** = nikkel **Al** = aluminium **Sn** = tin

Maussollos 377-353, AR-tetradrachme, Halikarnassos, 15.27g, 22mm

Voorzijde: portret van Apollo, 3/4 gedraaid naar rechts

Keerzijde: Zeus Labraundos, staand naar rechts, met speer en labrys (2-hoofdige bijl), MAYΣΣΩΛΛΟ

Toen Maussollos zijn vader in 377 vC opvolgde had hij het voornemen zijn machtsgebied verder uit te breiden. Hij voerde een tactische politiek waarbij hij soms de Perzische koning, dan weer diens tegenstanders steunde, zonder zich te nadrukkelijk vast te leggen op een der partijen. Net als zijn vader had Maussollos een grote liefde voor de Griekse kunst en literatuur. De oude hoofdstad Mylasa werd daarom verlaten als residentiestad en hij maakte van Halikarnassos - het huidige Bodrum - de nieuwe hoofdstad. Griekse bouwmeesters en kunstenaars werden aangetrokken om de stad te verfraaien. In deze pracht en praal past ook zijn opdracht om alvast een groot grafmonument ter ere van hemzelf te bouwen, dat uiteindelijk pas ten tijde van de regering van zijn dochter Artemisia II (353-350) werd voltooid. We kennen het als het Mausoleum, één der Zeven Wereldwonderen van de Klassieke Oudheid.

Dit monument zou 15 eeuwen standhouden, tot het in de 12e eeuw door een aardbeving werd verwoest. De restanten werden in de 15e eeuw grotendeels als bouw materiaal aangewend door de Ridderorde der Johanniters, toen zij aldaar hun burcht bouwden.

Jackpot: Engels koppel vindt gouden munten van 400 jaar oud en met een waarde van 280.000 euro onder keukenvloer

Een echtpaar uit North Yorkshire in Engeland is binnenkort met een beetje geluk zo'n 280.000 euro rijker. Tijdens renovatiewerken stootten ze op een beker gevuld met meer dan 260 gouden munten uit de 17e en 18e eeuw. Volgende maand gaan de geldstukken onder de hamer.

Wie een renovatie achter de rug heeft, weet: iets tegenkomen wat je niet verwacht tijdens het uitbreken van een vloer of muur betekent meestal niet veel goeds. Dat dacht ook een koppel in North Yorkshire in Engeland toen ze in de zomer van 2019 de keuken van haar 18e-eeuwse woning onder handen nam. Maar wat op het eerste zicht een slecht geïsoleerde elektriciteitskabel leek, werd voor het paar al snel de vondst van hun leven. Onder een plankenvloer en een dun

laagje beton lag een aardewerken beker, niet groter dan een blikje frisdrank, maar wel tot aan de rand gevuld met meer dan 260 gouden munten. Het koppel onderscheidde beeltenissen van vorsten als James I en George I en nam veilinghuis Spink & Son onder de arm om de waarde van de geldstukken in te schatten. Die stelden vast dat de munten dateren van 1610 tot 1727 en op een veiling meer dan 280.000 euro kunnen opleveren.

'Dit is van de grootste collecties van Engelse gouden munten die ooit in Groot-Brittannië werd blootgelegd, zeker voor de 18e eeuw', zegt Spink & Son tegen CNN. 'Een prachtige en onverwachte ontdekking, en dat op zo'n onopvallende plek.' Volgens het veilinghuis behoorden de munten vrijwel zeker toe aan de invloedrijke koopmansfamilie Fernley-Maisters. Die handelde in ijzererts, hout en steenkool en bestond begin jaren 1700 voornamelijk uit politici en parlementsleden. 'Joseph Fernley en Sarah Maister moeten de pas opgerichte Bank of England flink hebben gewantrouwd, gezien ze ervoor kozen hun centen op deze manier te bewaren.' De munten zijn nu, drie jaar na hun vondst, vrijgegeven en worden nog in oktober geveild.

Noodbiljet Aubel 1915, met opmerkelijke drukfout Jos Eijsermans

'Een kleine komma, een groot verschil...' Ook in drukkerijen worden wel eens fouten gemaakt. Zoals moge blijken uit de afbeelding van dit noodgeldbiljet uit 1915 van het kleine stadje Aubel in de Provincie Luik.

Het biljet is bedoeld als 5 centimes, dit volgens de uitgeschreven waarde tenminste... **maar dan wel met behoorlijke afwijking!** Bij het (vermoedelijk nog handmatig) zetten van de drukplaat is de komma in Fr. 0,05 – 5 centimes - naar achteren 'versprongen' waardoor Fr.00,5 – dus een **halve centime** - is ontstaan. De vorige eigenaar/verkoper was dit niet eens opgevallen! Bijna niet te geloven toch?

Misschien is het gedrukt op een vroege maandagmorgen na een vrolijke zondagavond met veel drank? Er moeten er meer zijn of tenminste geweest zijn. Ze werden namelijk niet één voor één gedrukt maar in vellen. Met hoeveel stuks per vel? Hoeveel vellen met deze fout(en) werden er niet opgemerkt? Hoeveel zijn er dan gedrukt en uitgegeven met deze bijzondere “vout”? We zullen nooit te weten komen hoeveel!

Hoeveel dat er nu - ruim 100 jaar later - nog te vinden zijn? Zijn er verzamelaars van Belgisch noodgeld die deze ook hebben? Zo niet: heel misschien is dit exemplaar 'de enige overlevende'... wie zal het zeggen...

Het werk van Alain Debelder, *Belgium's Monetary History of the Great War 1914-1918*, vermeldt in deze serie, naast de biljetten van 10c, 15c en 50c, het correcte biljet van het Luikse Aubel Fr.0,05 (pag. 68).

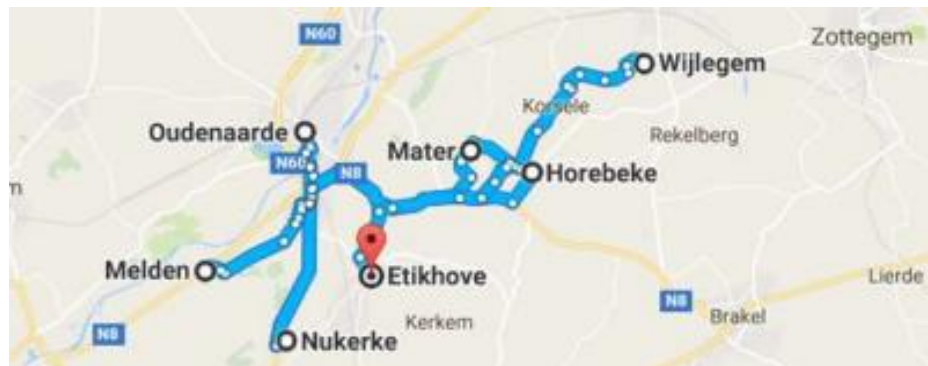
In een vorig leven was ik nog misdienaar. Zo herinner ik mij nog wat verhalen van Jezus en de Olijfberg. De eerste hulplijn 'Wikipedia' zegt daarover het volgende: *De Olijfberg is een bergrug in O-Jeruzalem. De bergketen bereikt een hoogte van 827m, waarvan de eigenlijke Olijfberg met de Hemelvaartskoepel 809m hoog reikt en daarmee 120m boven het Kidrondal en ongeveer 65 meter boven de Tempelberg uitsteekt. De berg dankt zijn naam aan de olijfbomen die op de berg groeien. Aan de voet van de berg ligt Gethsemane, de plaats waar Jezus volgens de christelijke traditie werd overgeleverd aan de Romeinen en en is de locatie waarop veel Bijbelse gebeurtenissen zich hebben afgespeeld.*

Wat heeft dan een Vlaamse olijberg te betekenen? Na wat zoekwerk (leve Wikipedia!) kom ik terecht bij een stukje geschiedenis van het Protestantisme: de godsdiensthervorming die in de 16de eeuw op gang kwam was een religieuze beweging die zich verzette tegen de rooms-katholieke kerk. Onze contreien behoorden ondertussen tot de 17 Provinciën bestuurd door Filips II vanuit het katholieke Spanje.

Oudenaarde was toen in heel Europa bekend. De stad was het Europees centrum van de wolnijverheid en de tapijtweefkunst. Langs de betrekkelijke goede verbindingswegen brachten kooplieden en reizigers de ideeën aan, in dit geval het protestantisme. Bovendien waren de beboste heuvels tussen Ronse en Oudenaarde uitstekende oorden voor bijeenkomsten én veilige schuilplaatsen voor de 'kettters'. Kettters waren zij die de ideeën van Luther en Calvijn genegen waren en die dus de bijbel bezaten of lazen of de openbare preken in open lucht bijwoonden. In Zuid-Vlaanderen ontstonden weldra de protestantse kerken van Mater, Horebeke, Melden, Nukerke, Etikhove, Oudenaarde, Wijlegem.

Samen vormden ze de 'Vlaamse Olijfberg', een eretitel gegeven door Lodewijk van Nassau, broer van Willem van Oranje. Aangenomen wordt echter dat het de schuilnaam was voor de verzameling van de 7 protestantse gemeenten. Gelijkaardige *Olijfbergen* waren er ook in Brabant en Wallonië. De hervormden die hier overbleven konden zich min of meer verenigen en deinsden er zelfs niet voor terug om de Spaanse overheid openlijk uit te dagen. Meer geschiedenis is rijkelijk aanwezig op het internet, of kan je ter plaatse bekijken langs de Geuzenhoek, een 14 km lange wandelroute in de Vlaamse Ardennen.

Op de voorzijde staat een olijfbom, geflankeerd door het geuzen-symbool en een wapenschild met klauwende leeuw, ✠ DE VLAAMSE OLIJFBERG. De keerzijde toont een handdruk boven een draagtas, fles en een kom ✠ EN TOVT FIDELLES AV ROY JVSQVES A PORTER LA BESACE ✠ A.M.B.R.E. 1GVEVX ✠ wat zoveel wil zeggen als 'In alles trouw aan de koning, zelfs tot aan de bedelstaf'. Verder de waarde-aanduiding 1 Gueux (1 bedelaar). Waarvoor de afkorting A.M.B.R.E. staat (uitgever? vereniging?) ben ik niet te weten gekomen... **Koen DP**

Filatis 2

Postzegelhandel De Beul

Alles voor verzamelaars van postzegels, postkaarten, bankbiljetten, munten en euromunten.

www.FILATIS2.com

gespecialiseerde website voor euromunten

MAUQUOY®

since 1875

SPECIALIST in
MEDAILLES - ERETEKENS - PENNINGEN

Wenst U meer te weten over de aangeboden mogelijkheden,
bezoek onze website of contacteer ons vrijblijvend.

www.mauquoy.com

medal@mauquoy.com

014/50.79.10

Finland nieuwe 2-euro herdenkingsmunten

Om aandacht te genereren voor de klimaatproblematiek brengt Finland een speciale munt uit. De beeldzijde toont een gestileerde 'baardmos' met haar typische wortelstructuur. Links, in het Fins: ILMASTOTUTKIMUS, rechts in Zweeds: KLIMATFORSKNING, bovenaan het Finse muntteken. De munt verschijnt in de herfst van dit jaar met een oplage van 400.000 ex.

Griekenland

200 jaar eerste Griekse Grondwet

Om deze 200e verjaardag te vieren lanceert het land een munt met op de beeldzijde het antieke heiligdom 'Asklepieion' te Epidauros. In de tempel het beeld van Asklepios, Griekse godheid van de geneeskunde. Boven: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, midden 1822-2022, onder: ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ. Het ontwerp is van Georgios Stamatopoulos € , de oplage bedraagt 750.000 stuks.

Italië - 30j overlijden Falcone & Borsellino

Italië herdenkt het feit dat beide rechters, 30 jaar geleden, aan hun einde kwamen in hun strijd tegen de Italiaanse maffia. De afbeelding is geïnspireerd op een foto van Tony Gentile.

FALCONE - BORSELLINO 1992-2022

Muntontwerper is Valerio de Seta, de munt zal verschijnen met een oplage van 3 miljoen stuks.

Luxemburg - 10e Huwelijksverjaardag

Het Groothertogdom wil de 10e huwelijksverjaardag herdenken van groothertog Guillaume met groothertogin Stéphanie. Een gestileerde afbeelding van het koppel naar links met 2 inelkaargeschakelde ringen en het monogram van de groothertog. STÉPHANIE - GUILLAUME 2022 - LËTZEBUERG 20. OKTOBER 2012

De oplage zal 200.000 ex. bedragen.

ook nog: **Spanje:** Unesco Werelderfgoed: Nationaal Park Garajonay

Vaticaan: 125e Verjaardag Paus Paul VI

za 1	EGMP Dendermonde- 'tKlokske, Pijndersln 88, Denderm. Gent-West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent NK Hasselt - C.C. vergaderzaal 1 - Kunstlaan 5, Hasselt EVB - Lunch Garden - Blv. du Souverain 240, Oudergem Promotie van de Medaille Veiling (tot 5 nov) medailles - penningen - jetons - eretekens	12-16.30u 13-15.30u 13-16.30u 8.30-12u
zo 2	EGMP Leuven- Bowling Anglo - Pleinstraat 53, Holsbeek EGMP ZW-Vlaand- Kartouchke, Ingelmunsterstr, Izegem Edelweissje - St-Katarina - N. Cleynaertsiaan 1, Hasselt	9-12.30u 8-12u 8.30-12u
di 4	AEN Brussel-Bowlmaster, rue Aug. V. Zande 45, Brussel	van 18u
za 8	EGMP Antverpia - Hertenhof, Fr. V. Dijckstr. 46, Deurne AEN Nijvel-Coll. St-Gertrude-Faubourg d Mons 1, Nijvel Gent-West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Lunch Garden - Blv. du Souverain 240, Oudergem	13-16.30u 14-17u 13-15.30u 8.30-12u
zo 9	EGMP Herentals - St-Antonius, Kapucijnenstr 7, Herentals VV St-Truiden-Volksh. Curieus - Breendonkstr 48, St-Truiden Wase Rclub - Puyenbeke - Watermolenstr 104, St-Niklaas C.N. Val de Salm - 39e Grande Bourse Athenée Royale - Rue des Grands Champs 18a, Vielsalm	8-12u 8-12u 9-12u 9-13u
ma 10	EGMP Brugge - CM Kon. Astridln 2, St-Michiels-Brugge	vanaf 19u
di 11	NK Zeeland - Hof Mondriaan, Vrijlandstr 28, Middelburg	18.30-21u
wo 12	NK Brabant - Bar le Duc, Korenbrugstr, 's-Hertogenbosch	20-21.45u
vr 14	AEN Verviers-Sacrés-Coeurs, rue dl Moinerie, P-Rechain	18.30-22u
za 15	EVB - Lunch Garden - Blv. du Souverain 240, Oudergem Gent-West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent	8.30-12u 13-15.30u
zo 16	EGMP ZW-Vlaand - CC Het Spoor - Eilandstr Harelbeke AEN Luik - Collège St-Servais, 104 Rue St-Gilles, Luik Go Collections - Alpha - Rue d'Himeji 156, Charleroi C.N. du Grand-Duché du Luxembourg - Bourse	13-16u 8.30-12u 8-12u 9-16u

di 18	NK Limburg - Le Theatre Hotel, Vrijthof 50, Maastricht	van 19.30u
za 22	Gent-West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent Achter Olmen-TI St-Jansberg- Weerterstwg 135, Maaseik EVB - Lunch Garden - Blv. du Souverain 240, Oudergem	13-15.30u 13-16u 8.30-11u
zo 23	EGMP Aalst - SC Immerzeel, Rerum Novarumstr 4, Aalst EGMP Tienen - 't Hoekske, Oude Leuvensestr 93, Tienen AEN La Louvière- Rue Joseph Wauters 63, Strépy-Bracq.	9-12u 9-12u 8.30-12u
za 29	EVB - Lunch Garden - Blv. du Souverain 240, Oudergem Gent-West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent	8.30-12u 13-15.30u
zo 30	Wase Rclub - Puyenbeke - Watermolenstr 104, St-Niklaas VV Tilburg - Internationale Muntenbeurs Hotel De Druiventros - Bosscheweg 11, Berkel-Enschot	9-12u 9-15u

VAN
ECCEL
POEL

VAN ECCELPOEL - food & drinks with a (hi)story

VERSMARKT - WIJN - BIER - STERKE DRANKEN

*Vrije toegang in onze wijnkelder:
Dagelijks meer dan 50 wijnen te proeven!*

Van Eccelpoel
Lierseweg 20 - 2200 Herentals
014 21 26 93
bestellingen@vaneccelpoel.com
www.vaneccelpoel.com

Openingsuren:
Maandag: 12u - 18u
Dinsdag - Vrijdag: 09u - 18u
Zaterdag: 08u - 18u
Zon- en feestdag: 08u - 12u

start 1 okt **Veiling 2022-2 Promotie van de Medaille** tot 5 nov
Collectie medailles van een bekende Gentse verzamelaar
info-uitleg-foto's-biedingen: luc_vandamme@outlook.com
Zevenboomkensstraat 17, 3570 Alken 0478-265202

zo 9 okt **39e Grote Beurs C.N. Val de Salm** 9-13u
Ath. Royal - Rue des Grands Champs 18a, 6690 Vielsalm
georis.vincent@gmail.com 0497-414171

HCF

HOLLAND COIN FAIR

vr 14 - za 15 Fletcher Hotel - Weigelia 22, Leidschendam, Den Haag

zo 16 okt **Beurs N.K. Groothertogdom Luxemburg** 9-16u
Rue Th. Flammang, L5618 Mondorf-les-Bains
cerclenumislux@yahoo.com Valenti Marco +35 2 621185786

ma 24 - wo 26 okt **Veiling 54 Munthandel Karel de Geus**
Fr. Bekersstr. 1a, Veldhoven www.kareldegeus.nl +31 40 2123455

zo 30 **Internationale Muntenbeurs VV Tilburg** 9-15u
Hotel De Druiventros - Bosscheweg 11, Berkel-Enschot
+31 6 51800052 muntenbeurs@gmail.com

di 1 nov **Internationale Ruilbeurs ZW-Vlaanderen EGMP** 8.30-15u
Cult. Centr. Het Spoor - Eilandstraat 6, Harelbeke 0473-920506

HJR Fine Arts

spri

Hadrien J. Rambach, expert

Rue du Noyer 282-28

1030 Bruxelles

☎ +33 659 604 736

✉ coinadvisor@yahoo.co.uk

Numismatique

Conseil pour l'achat et la vente de monnaies antiques d'exception

Glyptique

Étude, achat et vente de pierres gravées antiques, Renaissance et néoclassiques

Hadrien J. Rambach

Représentant pour la Belgique

MAISON PALOMBO GENÈVE

Prise de dépôts pour vente aux enchères

Cabinet Numismatique Maison Palombo

24 rue de la Cité

1204 Genève (Suisse)

☎ +41 223 109 197

✉ palombo.geneve@gmail.com

Comptoir Marseillais de Bourse

22 la Canebière

13001 Marseille (France)

☎ +33 491 549 394

✉ palombo@wanadoo.fr

Change et Numismatique Toulonnais

28 avenue Jean Moulin

83000 Toulon (France)

☎ +33 494 935 136

✉ comptoirdechange@wanadoo.fr

Jean ELSSEN & ses Fils n.v.

VEILING 152 · 9 & 10 SEPTEMBER 2022

WIJ AANVAARDEN UW VERZAMELMUNTEN,
PENNINGEN EN ERETEKENS VOOR ONZE
VEILING VAN DECEMBER 2022

TERVURENLAAN 65
B-1040 BRUSSEL

TEL: +32-2-734.63.56
FAX: +32-2-735.77.78

info@elsen.eu
www.elsen.eu